

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 26 april 2016

Portefeuillehouder(s) : wethouder Haring

Portefeuille(s) : begraven en cremeren

Contactpersoon : A. Nobel

Tel.nr. : 8659

E-mailadres : nobel.a@woerden.nl

16R.00183

Onderwerp:

Stand van zaken project crematorium en beleids- en beheerplan begraafplaatsen

Kennisnemen van:

De stand van zaken van het project crematorium en het beleids- en beheerplan begraafplaatsen

Inleiding:

In maart 2014 is de raadscommissie Algemeen geconsulteerd over de Beleidsnotitie 'Begraven en cremeren in de gemeente Woerden'. Tijdens de consultatie heeft de commissie zich uitgesproken over verschillende beleidsuitgangspunten met betrekking tot begraven en cremeren in Woerden. De commissie heeft de wens uitgesproken een crematorium te realiseren binnen de gemeentegrenzen. Op 13 oktober 2015 heeft het college het definitief besluit genomen om vestiging van een crematorium op begraafplaats Rijnhof mogelijk te maken.

Kernboodschap:

A. Crematorium

Bestemmingsplan begraafplaats Rijnhof

Om een crematorium op begraafplaats Rijnhof mogelijk te maken, is het nodig een nieuw bestemmingsplan op te stellen. De huidige bestemming is 'Maatschappelijk / begraafplaats'. Een crematorium is hierbij niet toegestaan.

In de rapportage 'Crematorium Woerden – verkennend onderzoek (september 2015)' die ten grondslag lag aan het collegebesluit om een crematorium op begraafplaats Rijnhof te vestigen, zijn uitgangspunten voor de ruimtelijke kwaliteit opgenomen. Ook zijn in die rapportage een drietal potentiële locaties voor de gebouwen op Rijnhof aangegeven. Nader onderzoek heeft geleid tot een bouwvlak aan de oostkant van Rijnhof, dat loopt van de bestaande aula tot halverwege Rijnhof Zuid. Binnen dit bouwvlak kan 1600 m² BVO gebouwd worden. Op deze wijze heeft de exploitant de mogelijkheid om de hem passende locatie te kiezen.

De keuze voor dit bouwvlak en de ruimtelijke kwaliteitseisen zijn besproken in de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed. De commissie was verheugd om al in dit stadium bij de planvorming betrokken te worden en tevreden met de kwaliteitseisen.

Voor het bestemmingsplan zijn diverse vooronderzoeken nodig.

Inmiddels zijn de meeste vooronderzoeken afgerond. Er is een quick scan flora en fauna uitgevoerd. Tijdens de bewonersbijeenkomst van 18 juni 2015 was toegezegd dat een vertegenwoordiging van de bewoners zou worden uitgenodigd voor het veldonderzoek. Op 23 februari 2016 zijn twee

vertegenwoordigers van het Buurtcomité Geestdorp aanwezig geweest bij het veldonderzoek dat ecologisch adviesbureau Mertens heeft uitgevoerd. Er is ook een onderzoek naar luchtkwaliteit uitgevoerd. In de volgende alinea wordt hierop nader ingegaan. De eerder uitgevoerde verkeersonderzoeken, het haalbaarheidsonderzoek en het locatie-onderzoek zijn ook als vooronderzoek benut.

Verspreidingsberekening crematorium

De effecten van een crematorium op de luchtkwaliteit en de gezondheid zijn een zorg voor de bewoners van Geestdorp. Naar aanleiding hiervan heeft de GGD-regio Utrecht vorig jaar aangegeven dat zij geen effecten verwacht van het crematorium op de gezondheid van de omwonenden. Om meer inzicht te krijgen in de uitstoot en de verspreiding van stoffen uit de crematie-oven heeft de GGD-regio Utrecht geadviseerd om een verspreidingsberekening te laten uitvoeren. Een verspreidingsberekening is een onderzoek naar de effecten van een crematorium (inclusief extra verkeer) op de luchtkwaliteit waarin ook duidelijk wordt hoe de verschillende stoffen zich verspreiden. Het gaat dan met name om stikstof, fijn stof (PM10 en PM2,5) en kwik. Stikstof en fijn stof komen vrij door het verbranden van aardgas. Kwik komt vrij bij de crematie, o.a. uit amalgaamvullingen.

In de berekeningen is rekening gehouden met *worst case scenario's* zoals de wettelijk maximaal toegestane uitstoot van de crematie-oven. In de praktijk blijkt de uitstoot van een crematie-oven door de goede filterinstallaties onder deze norm te blijven. De resultaten zijn beoordeeld aan de hand van de normen in de Wet luchtkwaliteit stoffen.

Uit het onderzoek blijkt dat een crematorium op Rijnhof voldoet aan de Wet luchtkwaliteit stoffen. Voor stikstof, PM10 en PM2,5 wordt de jaarlijks toegestane jaargemiddelde concentratie en de daggemiddelde grenswaarden niet overschreden. Voor kwik geldt dat de maximaal berekende uitstoot vele malen lager ligt dan de gezondheidkundige norm van het RIVM en de richtlijn van de WHO.

Planning bestemmingsplan

Medio mei 2016 wordt het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan de vaste overlegpartners. Omdat aan de bewoners van Geestdorp is toegezegd dat zij vroegtijdig geïnformeerd zullen worden over de ontwikkelingen, is op 1 juni a.s. een informatiebijeenkomst over het voorontwerpbestemmingsplan gepland.

De reacties worden verwerkt en naar verwachting kan het ontwerpbestemmingsplan direct na de zomervakantie worden vrijgegeven en ter inzage worden gelegd. Er kunnen dan zienswijzen worden ingediend. De zienswijzen worden verwerkt. In januari 2017 kan het bestemmingsplan door het college worden vastgesteld, vervolgens in de commissie Ruimte worden besproken en door de gemeenteraad worden vastgesteld.

Verdere uitwerking

Nadat het bestemmingsplan is vastgesteld kunnen de plannen verder uitgewerkt worden. Hierbij is een van de uitgangspunten dat de crematie-oven in een apart gebouw komt te staan, los van het hoofdgebouw waarin de aula is opgenomen. Zo kan de aula voor alle afscheidsplechtigheden gebruikt worden, zowel voor begraven als voor cremieren.

B. Beleids- en beheerplan begraafplaatsen

In de gemeente Woerden liggen verschillende begraafplaatsen. Er zijn begraafplaatsen in bezit en in beheer bij gemeente Woerden en begraafplaatsen in particulier bezit en beheer.

De wereld rond afscheid nemen, begraven en cremieren is volop in beweging. Een belangrijke ontwikkeling is de meer persoonlijke invulling van het afscheid. Het afgelopen decennium is er meer aandacht gekomen voor het afscheid: hoe en waar het afscheid wordt georganiseerd, de keuze van muziek of andere performances, presentaties bij de plechtigheid, keuze in kisten of lijkwaden etc.

Ook is er meer behoefte aan plekken om (op andere manieren) te herdenken.

Daarnaast stijgt de komende jaren het aantal mensen dat jaarlijks overlijdt, ook in de gemeente Woerden. Op dit moment kiest ruim de helft van de Woerdense inwoners voor cremieren. De verwachting is dat de keuze voor crematie de komende jaren toeneemt.

Deze toename zal gevolgen hebben voor de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen. Het huidige beleid gaat uit van kostendekkende exploitatie van de begraafplaatsen. De afgelopen jaren is dit echter niet gerealiseerd, mede omdat het aantal begrafenissen op de gemeentelijke begrafenissen afneemt. Dit komt doordat steeds meer mensen kiezen voor een crematie.

Het beleidsplan wordt in de eerste helft van 2016 geschreven. Wanneer de beleidslijnen bekend zijn wordt het beheerplan uitgewerkt. Dit gebeurt in de tweede helft van 2016.

Speerpunten

Tijdens de consultatieronde van de raadscommissie Algemeen in maart 2014 over begraven, cremeren en herdenken heeft de raadscommissie de volgende speerpunten benoemd:

- Kostendekkende exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen;
- goede faciliteiten en dienstverlening voor een waardig afscheid;
- verkennen of verkorten van de uitgiftetermijn van graven technisch mogelijk is en of dit bijdraagt aan een kostendekkende exploitatie;
- onderzoeken van de mogelijkheden tot verhoging van het onderhoudsniveau binnen een kostendekkende exploitatie en met inzet van de samenleving;
- versterken van de herdenkfunctie op de begraafplaatsen en met name bij de monumentale begraafplaatsen.
- onderzoeken van de mogelijkheden van een crematorium in de gemeente Woerden.

Op basis van de verkennende beleidsnotitie en de consultatieronde wordt een beleids- en beheerplan uitgewerkt voor de begraafplaatsen die eigendom zijn van gemeente Woerden en de bijzondere begraafplaatsen die zij beheert (Joodse begraafplaats Westdam en familiebegraafplaats De Brauwstraat).

Betrokkenheid bewoners

Bij het ontwikkelen van het beleids- en beheerplan worden inwoners op verschillende manieren betrokken voor het verzamelen van informatie.

Zo is er in januari/februari 2016 een kwalitatief telefonisch onderzoek uitgevoerd onder inwoners van de gemeente Woerden om een beeld te krijgen van de behoeften en verwachtingen rondom begraven en cremeren.

Ter begeleiding van het ontwikkelen van het beleids- en beheerplan wordt een klankbordgroep met bewoners gevormd. Deze groep zal enkele keren bij elkaar komen om informatie uit te wisselen en te praten over het te ontwikkelen beleid. De leden van de klankbordgroep worden gezocht via de wijk- en dorpsplatforms. Ook worden vertegenwoordigers gevraagd van onder andere het 4-5 mei Comité, het Gilde en de Stichting Hugo Kotestein. In de klankbordgroep wordt ook met uitvaartondernemers over het beleids- en beheerplan gesproken.

Onderzoek naar behoeften begraven en cremeren

Zoals hierboven is aangegeven is in januari/februari 2016 telefonisch onderzoek gedaan. In totaal zijn 400 inwoners benaderd. Het responspercentage is 45%. Hierdoor zijn de antwoorden betrouwbaar op het niveau van Woerden als totaal. De resultaten zijn anoniem verwerkt.

De onderliggende vragen voor dit onderzoek waren:

- In welke mate zijn burgers betrokken bij de begraafplaatsen (in termen van gebruik)?
- Wat vinden de burgers van de huidige uitstraling en het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen?
- Welke behoeften liggen er m.b.t. begraven en cremeren in de gemeente Woerden?
- Hoe staat men tegenover een crematorium in de gemeente en specifiek op Rijnhof?

Uit het onderzoek blijkt dat begraafplaats Rijnhof de afgelopen 4 jaar het meest bezocht is. De begraafplaatsen Rijnhof, Meeuwenlaan en Hoge Wal / Torenwal zijn het meest bekend. 39% van de inwoners heeft het afgelopen jaar een van de begraafplaatsen bezocht, voor een begrafenis, grafbezoek of om een andere reden. De bewoners zijn in het algemeen tevreden over de gemeentelijke begraafplaatsen, de begraafplaatsen krijgen gemiddeld een 7,6. De staat van onderhoud vindt men het meest essentieel. Ook waardigheid heeft veel impact op de tevredenheid.

Van de inwoners van gemeente Woerden heeft 45% voorkeur voor begraven, 36% een voorkeur voor cremeren, 15% weet het nog niet. De voorkeur voor begraven komt met name voort uit (geloofs)principes en/of gevoel. De voorkeur voor cremeren is vooral vanwege nabestaanden of om praktische redenen. Van de mensen met een voorkeur voor cremeren heeft 66% de voorkeur voor een (toekomstig) crematorium in Woerden. 56% van de bevolking staat positief ten opzichte van de komst van een crematorium op begraafplaats Rijnhof, 15% staat hier negatief tegenover. Dit laatste is vooral omdat deze inwoners principieel ook tegen cremeren zijn.

Vervolg

Themabijeenkomst gemeentelijke begraafplaatsen

In de loop van het voorjaar wordt input verzameld voor het beleidsplan begraafplaatsen.

Op basis hiervan wordt het concept-beleidsplan geschreven. Om de raad deelgenoot te maken van de

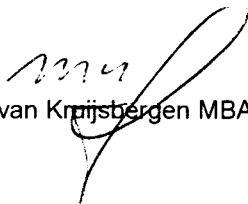
ontwikkelingen op het gebied van begraafplaatsen in Nederland, organiseren wij een themabijeenkomst. Tijdens deze themabijeenkomst wordt de gemeenteraad bijgepraat over deze ontwerpen en de actuele ontwikkelingen. De input die is verzameld met de enquête en de klankbordgroep alsmede de overige (achtergrond) informatie is dan ook voorhanden. Ook de uitvaartondernemers en de leden van de klankbordgroep worden voor deze bijeenkomst uitgenodigd.

Bijlagen:

Geen

De secretaris

drs. M.H.J. van Krijtbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

